

Betænkning

over forslag til lov om ændringer i lov om civilforsvaret.

(Afgivet af udvalget den 8. februar 1962).

Udvalget har holdt 7 møder og herunder haft samråd med indenrigsministeren. Fra Foreningen af Civilforsvarsledere i Danmark er modtaget en henvendelse, hvori foreningen med principiel tilslutning til lovforslaget har redegjort for sit syn på civilforsvarets nuværende stade og på de forbedringer, som lovforslagets gennemførelse muliggør.

Efter de med indenrigsministeren førte forhandlinger har ministeren stillet nedenstående ændringsforslag nr. 1-8, som er tiltrådt af et *flertal* (udvalget undtagen O. Mathiasen).

Om ændringsforslagene og nogle af de i udvalget drøftede spørgsmål bemærkes:

Udvalget har drøftet med indenrigsministeren, hvilken orientering om civilforsvaret der i henhold til lovforslagets § 1, punkt 6, vil blive givet det i henhold til loven om det civile beredskab nedsatte folketingsudvalg. Ministeren har herom udtalt, at ud over den i lovforslaget indeholdte bestemmelse om indenrigsministerens forelæggelse for folketingsudvalget af mere betydende civilforsvarsforanstaltninger har det — uden at dette er udtrykt i lovtekst eller bemærkninger — været indenrigsministerens ønske at holde udvalget løbende orienteret om udviklingen inden for civilforsvaret gennem korte oversigtsrapporter, der tilsendes udvalget f. eks. med kvart- eller halvårige mellemrum. Endvidere er det tanken at lade de af civilforsvarsstyrelsen tid efter anden udarbejdede statusoversigter tilgå udvalget, ligesom alle vigtigere publikationer fra civilforsvaret agtes tilsendt udvalget.

Ændringsforslag nr. 1 om indsættelse af et nyt punkt vedrørende lovens § 6 er af rent redaktionel karakter. Det samme gælder den ved *ændringsforslag nr. 2* foreslåede ændring af lovforslagets § 1, punkt 8.

I forbindelse med punkt 8, der omhandler civilforsvarslovens § 7, har udvalget drøftet en fra en kreds af tidligere CBUere modtaget klage over, at nogle af de ældre årgange er blevet indkaldt til CF-tjeneste i medfør af den gældende lovs § 7, stk. 2. De pågældende protesterer under henvisning til, at tjenestetiden i sin tid var ansat til 10 år. Ved civilforsvarsloven af 1949 blev den imidlertid forlænget til 20 år, og ved det nu forelagte lovforslag — punkt 13 — forlænges tjenestetiden til udløbet af det år, den værnepligtige fylder 50.

Ministeren og udvalgsflertallet erkender, at forlængelsen af disse menneskers tjenestetid kan forekomme uheldig, men det er vanskeligt at give afkald derpå, idet det bemærkes, at de pågældende dårlig kan undværes i civilforsvaret, at man vanskeligt kan overføre gamle årgange fra forsvaret efter det foreslåede punkt 35 samtidig med, at de gamle CF-korpsårgange går fri, og at tjenesten i civilforsvaret er meget lidt byrdefuld. De pågældende vil som anført i bemærkningerne til lovforslagets § 1, punkt 13, efter udløbet af den hidtidige 20 års frist under normale forhold alene blive indkaldt til enkelte korte mønstringer.

I § 1, punkt 24, om en ny affattelse af lovens § 23, er i stk. 2 brugt udtrykket

Bet. o. lovf. om ændr. i l. om civilforsvaret.

„en i kommunens tjeneste ansat person (civilforsvarsleder)“. Det er af ministeren oplyst, at dette udtryk er tænkt også at skulle rumme mulighed for at ansætte en person som civilforsvarsleder, som ikke forud for tidspunktet for denne ansættelse er eller har været i kommunens tjeneste. For at udelukke tvivl om denne forståelse er ved *ændringsforslag nr. 3* foreslået en ændret formulering. Ved denne fastsættes tillige, at udpegningen skal ske efter forhandling i civilforsvarskommissionen.

Udvalget har drøftet med ministeren, hvilke udgifter vedrørende civilforsvarets personale der i henhold til § 1, punkt 32, om en ny affattelse af lovens § 28 skal afholdes af staten, og hvilke af kommunen. Ministeren har erklæret at ville forhandle med de kommunale organisationer om de nærmere retningslinjer, inden bevilling søges.

Forholdet mellem hjemmeværnet og civilforsvaret med hensyn til mandskabsrekruttering har været nærmere drøftet i udvalget. Indenrigsministeren har efter forhandling med forsvarsministeren og hjemmeværnet dernæst stillet ændringsforslagene nr. 4 og 6.

Ved *ændringsforslag nr. 4* foreslås en ændret formulering af stk. 1, litra b, i den nye § 31 om udskrivning af værnepligtige til civilforsvaret, hvorved imødekommes et i udvalget fremsat ønske om, at det i lovteksten udtrykkeligt fremhæves, at de i dette litra omhandlede værnepligtige — de, der er udskrevet som egnede til hjemmeværnet, men som ikke er blevet bestemt til indkaldelse hertil — skal have adgang til frivilligt at melde sig til hjemmeværnet, forinden der bliver spørgsmål om at overføre dem til civilforsvaret. Den, der herefter påtager sig mødepligt ved hjemmeværnet, kan ikke indkaldes til tjeneste i civilforsvaret.

Ændringsforslag nr. 6 går ud på en tilsvarende ændring med hensyn til den foreslåede nye § 32 om overførelse til civilforsvaret af værnepligtige, der er uddannet ved forsvarrets myndigheder, men ikke bestemt til ved fredsstyrkens forøgelse at give møde ved disse. Det bestemmes tillige om sådanne værnepligtige, der er overført til civilfor-

svaret, at de fortsat vil kunne begære sig tilbageført til hjemmeværnet.

Der er enighed mellem indenrigsministeren, forsvarsministeren og hjemmeværnet om at søge etableret en effektiv kontrol for at sikre, at værnepligtige, som i stedet for udskrivning til civilforsvaret vælger at gøre tjeneste i hjemmeværnet, også opfylder denne forpligtelse. Der må i så henseende etableres et samarbejde mellem civilforsvaret og hjemmeværnet. Det bemærkes, at en person, der vælger at melde sig til hjemmeværnet i stedet for at underkaste sig tjeneste i civilforsvaret, og som ikke opfylder sine forpligtelser over for hjemmeværnet, vil blive slettet af hjemmeværnet og overført til tjeneste i civilforsvaret.

Ændringsforslag nr. 5 er redaktionelt.

Ved *ændringsforslagene nr. 7 og 8* om de foreslåede nye §§ 42 og 43 er disse paragraffer ombyttet, således at § 42 omhandler samtlige forseelser og reglerne om strafforfølgning ved domstolene, medens § 43 omhandler den adgang, der er til disciplinær forfølgning af mindre alvorlige forseelser. Tillige er foretaget mindre ændringer i formuleringen.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget undtagen O. Mathiasen) lovforslaget til *vedtagelse* med de af indenrigsministeren foreslåede ændringer.

Et *mindretal* (O. Mathiasen) kan ikke tiltræde lovforslaget. De i medfør af loven om civilforsvaret gennemførte foranstaltninger til beskyttelse af civilbefolkningen i Danmark har ingen mulighed for at blive effektive eller af væsentlig betydning, men vil give befolkningen en falsk tryghedsfølelse, som der i virkeligheden ikke er dækning for. Specielt må det anses for usandsynligt, at et system af beskyttelsesrum vil kunne udbygges på en sådan måde, at de vil kunne give en væsentlig beskyttelse.

Mindretallet understreger, at det ikke er de med civilbeskyttelsesforanstaltningerne forbundne udgiftsbeløb, der gør det betænkeligt. Tværtimod ser mindretallet gerne,

at der oprettes et katastrofeværn, der kan træde i funktion i tilfælde af større katastrofer, ligesom det kan tiltræde, at der foretages en udbygning af vort hospitalsvæsen, så at det kan klare belastningen i en katastrofesituation. Kun i tilfælde af, at Danmark gennemfører en neutralitetspolitik, vil der efter mindretallets opfattelse være mulighed for at udbygge en civilbeskyttelse ud over disse grænser. Dog må i alle tilfælde en sådan civilbeskyttelse være befriet for ethvert militært tilsnit.

Ændringsforslag.

Af *indenrigsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget undtagen O. Mathiasen):

Til § 1.

1) Efter punkt 6 indsættes som nyt punkt:

„0. § 6, stk. 1, affattes således:

„Stk. 1. Civilforsvarskorpset organiseres i overensstemmelse med reglerne i §§ 7-15.““

2) I punkt 8 udgår i den foreslåede affattelse af lovens § 7, stk. 2, ordene „og kolonnernes“.

3) I punkt 24 om en ny affattelse af lovens § 23 erstattes de 4 første linjer i stk. 2 af følgende:

„Civilforsvarskommissionens formand udpeger efter forhandling i kommissionen en dertil egnet person til som civilforsvarsleder på sine vegne“.

4) I punkt 33 om indsættelse af en ny § 31 affattes stk. 1, litra b, således:

„b. Værnepligtige, der er udskrevet som egnede til hjemmevernet, jfr. § 13, stk. 2, punkt 2, i lov nr. 168 af 31. maj 1961 om hjemmevernet, men som hverken er blevet bestemt til indkaldelse hertil eller frivilligt har påtaget sig mødepligt herved, og som af forsvarsministeren overføres til tjeneste i civilforsvaret.“

5) I punkt 33 om indsættelse af en ny § 31 ændres i stk. 2 i slutningen punktum til komma, og der tilføjes: „jfr. herved § 29.“

6) I punkt 35 affattes den første linje således: „Til ny § 32 føjes som nye stk. 3-5:“, og i stedet for stk. 4 indsættes:

„Stk. 4. Forsvarsministeren træffer efter forhandling med indenrigsministeren bestemmelse om, i hvilket omfang ikke-tjenstgørende værnepligtige, der er uddannet ved en af forsvarrets myndigheder, men som ikke er bestemt til ved fredsstyrkens forøgelse at give møde ved en af disse, jfr. § 13, stk. 2, punkt 1, i lov nr. 168 af 31. maj 1961 om hjemmevernet, eller som ikke frivilligt har påtaget sig mødepligt ved hjemmevernet, kan overføres fra hjemmevernet til civilforsvaret. Sådanne værnepligtige vil dog fortsat på begæring kunne antages til tjeneste i hjemmevernet, i hvilket tilfælde de tilbageføres hertil, jfr. dog nærværende paragrafs stk. 2.

Stk. 5. Indenrigsministeren fastsætter de nærmere regler for det overførte mandskabs tjeneste.“

7) Punkt 42 affattes således:

„42. § 41 ændres til § 42 og affattes således:

„§ 42. Såfremt en person, der er indkaldt til civilforsvarstjeneste, gør sig skyldig i udeblivelse, rømning, lydighedsnægtelse eller tjenstlig forseelse i øvrigt, straffes han med bøde, hæfte eller fængsel i indtil 2 år.

Stk. 2. Består forseelsen i nægtelse af at gøre civilforsvarstjeneste, vil der ved straffens fastsættelse være at tage hensyn til det tidsrum, i hvilket den pågældende har udført sådan tjeneste. For den, der anden gang dømmes for sådan nægtelse, kan straffetiden ikke fastsættes til et kortere tidsrum end domfældtes resterende tjenestetid. Efter straffens udståelse hjemsendes den pågældende og indkaldes ikke på ny.

Stk. 3. Sager angående de i stk. 1 og 2 omhandlede forseelser behandles som politisager. De i lov om rettens pleje kap. 68-69 og 71-72 omhandlede retsmidler finder dog anvendelse i samme omfang som i sager, som det efter reglerne i lov om rettens pleje tilkommer statsadvokaten at forfølge.““

8) Punkt 43 affattes således:

„43. Efter ny § 42 indsættes som ny § 43:

„§ 43. I stedet for straf kan for mindre forseelser og forsømmelser som disciplinarmiddel anvendes mundtlig tilrettevisning, arbejde og efterøvelse i en del af fritiden, fremstilling, vagt eller anden tjeneste uden for orden samt fratagelse af friheder efter de herom gældende regler.

Stk. 2. Beføjelsen til at anvende disciplinarmidler har inden for civilforsvarskorpset den, der er chef for vedkommende tjenestested, inden for det lokale civilforsvar

henholdsvis vedkommende politimester (§ 16) og vedkommende civilforsvarsleder (§ 23, stk. 2) og inden for ambulancetjenesten chefen for vedkommende civilforsvarsregion (§ 2, stk. 3) eller vedkommende civilforsvarsleder (§ 23, stk. 1).

Stk. 3. Den pågældende kan ikke ved at indgive klage over anvendelse af disciplinarmiddel unddrage sig pligt til at efterkomme, hvad der er pålagt ham.““

Nina Andersen.	Vagn Bro.	Victor Gram.	Boye Hansen.	Frode Jakobsen.
Erik Kragh.	Bjørn Krogh.	H. Larsen (Bjerre).	Marie Antoinette von Lowzow.	
O. Mathiasen.	Niels Matthiasen.	Axel Ivan Pedersen, formand.	Ellen Poulsen.	
Vestergaard Poulsen.	Raunkjær.	Else-Merete Ross, næstformand.	Østergaard.	
